

vergadering **C8 – FIN1**
zittingsjaar 2012-2013

Handelingen

Commissievergadering

Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting

van 2 oktober 2012

INHOUD

Interpellatie van de heer Felix Strackx tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over de globale hervorming van de verkeersbelastingen - 159 (2011-2012)	3
Motie	6
Vraag om uitleg van de heer Sas van Rouveroj tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over de macro-economische ramingen - 2229 (2011-2012)	6
Vraag om uitleg van de heer Dirk Van Mechelen tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over de Dexiakredieten - 2255 (2011-2012)	11
Vraag om uitleg van de heer Sas van Rouveroj tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over de gewestelijke heffing op leegstaande en verwaarloosde bedrijfsruimten - 2236 (2011-2012)	
Vraag om uitleg van de heer Sas van Rouveroj tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de gewestelijke heffing op leegstaande en verwaarloosde bedrijfsruimten - 2237 (2011-2012)	12

■

Voorzitter: de heer Eric Van Rompuy

Interpellatie van de heer Felix Strackx tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over de globale hervorming van de verkeersbelastingen - 159 (2011-2012)

De voorzitter: De heer Strackx heeft het woord.

De heer Felix Strackx: Voorzitter, minister, collega's, de hervorming van de verkeersbelastingen en het wegenvignet is al een oud verhaal. We praten er al heel lang over. Wat het wegenvignet betreft, zijn we er ook al heel dicht bij geweest. In de vorige legislatuur was er op een bepaald moment een consensus dat de buitenlanders zouden moeten meebetalen voor het gebruik van ons wegennet. Dat zou Vlaanderen 25 miljoen euro kunnen opbrengen, zo had men toen geschat. We stonden er heel dicht bij, maar we kennen het verhaal. Yves Leterme is toen op bezoek geweest bij zijn Nederlandse collega en hij werd daar de mantel uitgeveegd. Het wegenvignet werd van de ene minuut op de andere op de lange baan geschoven, en zo zijn we nu al 2012 en is er nog altijd geen wegenvignet.

Blijkbaar is men er toch nog mee bezig, want ik heb hier een nota aan het Overlegcomité van federaal minister Vanackere van woensdag 5 september 2012. De nota frist ons geheugen een beetje op. In januari 2011 heeft de Vlaamse Regering de krachtlijnen van de algemene hervorming van de verkeersfiscaliteit goedgekeurd, en dit in een gemeenschappelijke visie met het Waalse en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest.

Bij het begin van de regionale legislatuur 2009-2014 hebben de drie gewesten immers vastgesteld dat in de drie regeerakkoorden de wil tot een algemene hervorming van de verkeersfiscaliteit is vastgelegd. “Deze hervorming heeft tot doel om een eerlijkere fiscaliteit in te stellen”, – voor alle duidelijkheid, dit zijn niet mijn woorden, ik citeer uit de nota aan het Overlegcomité – “het transport- en mobiliteitssysteem te verbeteren en de milieuprestaties van het vervoerssysteem te verhogen. Sociaal verantwoorde correcties blijven daarbij mogelijk. Daartoe wilden de drie gewesten de kosten voor mobiliteit objectief doorrekenen aan burgers en bedrijven. Dat betekent concreet dat enerzijds de kosten voor het gebruik van de vervoersinfrastructuur worden doorgerekend en anderzijds de externe kosten (schadelijke emissies, fijn stof, geluid) die dat gebruik met zich meebrengen. Ook buitenlandse weggebruikers zouden voortaan mee betalen. De hervorming sluit daarmee aan bij de visie die Europa daaromtrent heeft uitgestippeld. Het hervormingsplan zou naast een slimme kilometerheffing” – het woord ‘slim’ is ook niet van mij – “voor vrachtwagens vanaf 3,5 ton ook een groene” – ook dit woord is niet van mij – “verkeersfiscaliteit voor personenwagens omvatten. In tegenstelling tot de huidige verkeersbelasting op basis van fiscale PK, zal de nieuwe verkeersbelasting bestaan uit twee componenten. De Belgische gebruiker zal op zijn aanslagbiljet enerzijds een vast bedrag betalen voor het gebruik van de weg via een elektronisch vignet en anderzijds een variabel bedrag voor de externe kosten die het voertuig veroorzaakt.”

Dat is op zich niet nieuw, we wisten dit alles al. Ik heb daarover jaren geleden al een artikel geschreven in een van onze bladen. Ik heb toen gezegd dat de som van die twee bedragen, de kostprijs van het vignet en de nieuwe verkeersbelasting, altijd hoger zal zijn dan wat we nu betalen.

“De binnenlandse inkomsten van de oude verkeersbelasting en de nieuwe verkeersbelasting zouden volgens de Vlaamse Regering constant blijven.” Ook dat is niet nieuw, dat werd al gezegd in verband met de belasting op de inverterstelling (BIV).

“Het nieuwe systeem zou dus niet tot een belastingverhoging leiden. Op individueel niveau kan de verkeersbelasting stijgen of dalen in vergelijking met vandaag, afhankelijk van de milieuprestaties van het voertuig. Sociaal verantwoorde correcties blijven daarbij mogelijk. De inkomsten van de in België ingeschreven voertuigen komen toe aan het gewest volgens de

plaats waar de eigenaar van het voertuig gevestigd is. Dit geldt ook voor het elektronisch vignet. Alleen voor de nieuwe inkomsten uit het vignet dat aan buitenlanders wordt verkocht, is er een verdeelsleutel bepaald: Vlaanderen 52 procent, Brussel 10 procent en Wallonië 38 procent.” Ook dat lijkt me weer een heel arbitraire en eigenaardige verdeelsleutel. Ik had graag geweten op basis van welke parameters die werd bepaald.

De infrastructuur- en exploitatiekosten verbonden aan het vignet, worden verdeeld over de drie gewesten op basis van de ontvangsten van elk gewest. Het Belgische institutionele kader vereist dat het politiek akkoord werd omgezet in de nodige samenwerkingsakkoorden tussen de drie gewesten en voor sommige aspecten – zoals de opzeg van het Eurovignetverdrag – ook tussen de gewesten en de federale overheid. Het politiek akkoord voorzag dan ook in een intergewestelijke werkgroep om deze samenwerkingsakkoorden voor te bereiden. Daarnaast moest de werkgroep zich ook buigen over een aantal technische aspecten zoals het bepalen van de tariefstructuur. De tarieven zullen alleszins zo bepaald worden dat de concurrentiepositie van de Belgische logistieke sector niet in het gedrang wordt gebracht.

Volgens de mobiliteitsvereniging de Vlaamse Automobilistenbond (VAB) zal de nieuwe verkeersbelasting die de Vlaamse Regering plant, duurder worden voor iedereen die een wagen heeft die ouder is dan drie jaar. VAB wil dat u als Vlaams minister van Financiën zo snel mogelijk duidelijkheid schept.

De nieuwe verkeersbelasting zou met name ook de 60-plussers straffen die weinig rijden. Mijn schoonvader bijvoorbeeld, reed vorig jaar 280 kilometer. Zij houden volgens VAB immers hun vaak oudere wagen om mobiel te blijven, maar rijden doorgaans minder kilometers.

VAB maakte een simulatie van het effect van de nieuwe verkeersbelasting op vijftien veel verkochte modellen. Bezitters van een gezinswagen type Ford Focus, Volkswagen Golf of Opel Astra zullen tot 50 procent slechter scoren op CO₂ en dus verhoudingsgewijs meer betalen dan nieuwe wagens, aldus VAB.

VAB vindt het dan ook onbegrijpelijk dat de Vlaamse Regering het bezit van een wagen extra wil belasten, terwijl het gebruik van een wagen de afgelopen vijf jaar reeds zwaarder belast werd. De brandstofprijzen stegen immers sterk en bijgevolg ook de accijnzen en btw op brandstof. De afgelopen vijf jaar was er al een jaarlijkse belastingverhoging op gebruik van 20 tot 94 euro voor de gemiddelde automobilist. Dat lijkt me persoonlijk nogal laag geschat. Volgens VAB mag de nieuwe verkeersbelasting niet duurder uitvallen voor de gemiddelde gezinswagen en moet de komst van het wegvignet mee worden verrekend in de verkeersbelasting zonder dat dit een verhoging betekent van de huidige verkeersbelasting.

Minister, dat lijkt ons niet meer dan logisch, aangezien de spelregels worden gewijzigd tijdens het spel. Waar u van de BIV nog kon zeggen dat het een aankoopsturende belasting was en dat men die hogere BIV kon vermijden door een ander type auto te kopen, kunt u nu toch moeilijk verwachten dat de volledige Vlaamse bevolking een nieuwe en milieuvriendelijkere auto gaat kopen om aan deze belasting te ontsnappen. Het standpunt van VAB dat het wegvignet en de verkeersbelasting samen voor de gemiddelde gezinswagen niet duurder zouden mogen zijn, lijkt me logisch.

Blijkbaar heeft men u naar aanleiding van die studie van VAB toch enkele vragen gesteld, minister. U hebt daarop geantwoord dat werkgroepen verschillende scenario's voor de hervorming van de verkeersbelasting hebben besproken, maar dat het voor u “volkomen onduidelijk is op basis van welke formule en bewerkingswijze” VAB deze simulatie heeft gemaakt van het effect van de nieuwe verkeersbelasting op vijftien veel verkochte modellen. U hebt gezegd: “Er is nog geen formule die technisch, administratief en politiek aanvaard is.” Zoveel te beter, zou ik zeggen, want dan kunt u dat mogelijk toch nog sturen in een wat eerlijkere richting.

Op vrijdag 2 maart 2012 stemde de Vlaamse Regering in met een nota aan het Overlegcomité met betrekking tot de globale hervorming van de verkeersbelastingen. Via de nota verzoeken

de gewesten de medewerking van de federale overheid, ook voor de opzeg van de heffing van het eurovignet en voor het nemen van een hoofdzakelijk federaal wetgevend initiatief om het fiscale model van de kilometerheffing en het wegvignet te kunnen doorvoeren.

Minister, mijn hoofdvraag is: welke beleidsstappen hebt u met uw bevoegde collega's in de Vlaamse Regering sinds het politiek akkoord van januari 2011 ondernomen met betrekking tot de aangekondigde hervorming van de Vlaamse verkeersbelasting? Daaraan wil ik nog een klein vraagje toevoegen: bent u bereid erover te waken dat het totale prijskaartje voor de gemiddelde automobilist niet hoger zal uitvallen dan nu?

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Mijnheer Strackx, ik ben blij dat u de vraag stelt, want dat geeft me de kans om enkele zaken recht te zetten. Ik ga eerst in op het politiek akkoord tussen de drie gewesten van 21 januari 2011. Dat bevat drie met elkaar verbonden elementen: ten eerste de invoering van een kilometerheffing voor vrachtwagens, ten tweede de gecoördineerde introductie van een tijdsgebonden gebruiksrecht voor wegeninfrastructuur voor lichte voertuigen, zeg maar: wegvignet, en ten derde de hervorming van de verkeersbelasting op basis van milieuparameters.

De vergroende verkeersbelasting zal, wat ons betreft, gelijktijdig worden ingevoerd met het tijdsgebonden gebruiksrecht. Dat is niet enkel wat ons betreft, maar ook wat de andere gewesten betreft. De consultant die de drie gewesten begeleidt bij de uitwerking van de kilometerheffing, acht het haalbaar om deze globale hervorming van de verkeersfiscaliteit tegen 2016 operationeel te maken. De streefdatum is ingegeven door een technisch-juridische agenda, die noodzakelijk dient te worden doorlopen voor de invoering van de kilometerheffing. Dat zult u zeker begrijpen. Ik noem enkele zaken: het wetgevend werk op gewestelijk en federaal niveau, de oprichting van de interregionale entiteit die de opdracht moet gunnen, het uitvoeren van een gunningsprocedure voor de serviceprovider die zal instaan voor de bouw, de financiering, de uitbating en het onderhoud van de kilometerheffing en het wegvignet binnen de drie gewesten en dan nog de daadwerkelijke implementatie van het ontworpen systeem op het terrein.

Het politiek akkoord tussen de gewesten – en dat is meteen een antwoord op uw bijkomende vraag – stelt dat met betrekking tot de hervorming van de verkeersbelastingen de invoering van het wegvignet gebeurt in een constant globaal belastingniveau. Het staat er dus in. Dat wil zeggen dat autorijden van vandaag op morgen niet duurder zal worden. Wel is het mogelijk dat er op individueel niveau verschillen zijn in functie van de milieuparameters van het voertuig waarvoor de automobilist kiest – niet 'heeft gekozen', maar 'kiest'. Dat is heel duidelijk wat u vraagt. Globaal zullen er geen verschillen zijn, individueel misschien wel. Als u bij uw volgende wagen kiest voor een wagen met veel CO₂-uitstoot en fijn stof, kan het natuurlijk zijn dat u individueel meer betaalt dan vandaag. Dat is de filosofie, maar het zal op dat moment zijn.

Wat de hervorming van de jaarlijkse verkeersbelasting betreft, zijn er scenario's besproken in werkgroepen op intergewestelijk ambtelijk niveau en in werkgroepen op Vlaams niveau. Zoals u zelf ook hebt gesteld, is er echter geen enkele formule die technisch op punt staat of administratief wordt voorgesteld, en is er al helemaal geen formule die politiek wordt aanvaard. Eerlijk gezegd was de communicatie van VAB dan ook een verrassing voor mij. Daarom ben ik eigenlijk blij met uw vraag. Volgens VAB zou de Vlaamse Regering de verkeersbelasting duurder willen maken voor iedereen die een wagen heeft die ouder is dan drie jaar. Ik weet echt niet waar die informatie vandaan komt. VAB lijkt er ook van uit te gaan dat de verkeersbelasting voor wie vandaag al een wagen bezit, plots zal worden vervangen door een groene verkeersbelasting. Het is voor mij totaal onduidelijk op welke informatie VAB zich voor een dergelijke bewering baseert. De Vlaamse Regering heeft ter zake geen enkele beslissing genomen. Het persinitiatief van VAB is dus op zijn minst voorbarig. Momenteel wordt in het intergewestelijk comité ingezet op het aanhouden van de

planning voor de kilometerheffing en het wegvignet. Dat komt ook de timing voor de verkeersbelasting ten goede. Zoals ik immers in het begin al zei: we koppelen die drie dingen aan elkaar.

De voorzitter: De heer Strackx heeft het woord.

De heer Felix Strackx: Minister, als ik u goed begrijp, dan zegt u eigenlijk dat die nieuwe verkeersbelasting niet voor iedereen op hetzelfde ogenblik zal ingaan. Die zal alleen ingaan voor wie een nieuwe wagen koopt. Wie al een oudere auto heeft, zal onder het oude stelsel blijven vallen. Klopt dat? U hebt letterlijk gezegd dat dit zal slaan op de auto waarvoor men kiest, niet op de auto waarvoor men heeft gekozen.

Minister Philippe Muyters: Voor alle duidelijkheid, er is geen enkele beslissing genomen, maar het voorstel dat ik zal voorleggen aan de regering, zal erop neerkomen dat er daadwerkelijk geen sprake is van terugwerkende kracht. Het is goed mogelijk dat men drie jaar of tien jaar geleden een wagen heeft gekocht waarvan de milieukeurmerken toen best goed waren. Die gaan we nu toch niet plots zwaar belasten.

Het gesprek is nog niet zo ver gevorderd, zelfs niet op administratief niveau. Ik weet dus echt niet waar VAB het haalt dat wij wagens die drie jaar oud zijn, zwaarder zullen belasten. Dat is niet de bedoeling. Dan zou dat een belastingverhoging zijn. U kunt er dus van uitgaan dat het voorstel dat ik, samen met minister Schauvliege, aan de Vlaamse Regering zal voorleggen, dat wat mij betreft zeker moet bevatten.

De heer Felix Strackx: Dan kan ik alleen maar zeggen dat ik zeer opgetogen ben over uw voorstel. Ik zal een motie indienen om het parlement te vragen dat te steunen.

De heer Eric Van Rompuy: Een suggestie zou misschien kunnen zijn dat we VAB hier eens uitnodigen. Bepaalde belangengroepen lanceren zoiets. Dat staat in alle kranten. De minister spreekt dat dan tegen, maar dat is dan zagezegd niet geloofwaardig. Als die dan toch zo fout zijn, dan vind ik dat een van de collega's eens moet vragen dat we hen eens uitnodigen voor een hoorzitting hier. Dat staat immers ook in hun blaadje. Ik ben nog lid van VAB. Dat is maar een suggestie. Ik vind immers dat er sprake is van desinformatie. VAB heeft toch een zekere geloofwaardigheid bij de burger. Dat schept toch wel een probleem.

Motie

De voorzitter: Door de heer Strackx werd tot besluit van deze interpellatie een motie aangekondigd. Ze moet zijn ingediend uiterlijk om 17 uur op de tweede werkdag volgend op de sluiting van de vergadering.

Het parlement zal zich daarover tijdens een volgende plenaire vergadering uitspreken.

De interpellatie is afgehandeld.

■

Vraag om uitleg van de heer Sas van Rouveroj tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over de macro-economische ramingen - 2229 (2011-2012)

De voorzitter: De heer van Rouveroj heeft het woord.

De heer Sas van Rouveroj: Voorzitter, minister, geachte leden, regelmatig worden het land, het parlement, de regering, de burgers en de bedrijven verontrust – en de jongste tijd is dat werkwoord wel passend – door de publicatie van allerlei macro-economische cijfers door bevoegde derden, namelijk het Planbureau en de Nationale Bank.

Een tijdje geleden is op Europees niveau een sixpack afgesproken. Een van de zes delen ervan houdt in dat de federale regeringen zullen onderzoeken of de macro-economische

ramingen en de daaropvolgende budgettaire ramingen kunnen worden verbeterd. Daarover gaat mijn vraag. Ik heb immers gemerkt dat die cijfers de jongste tijd steeds meer worden betwist. Het is dus interessant eens na te gaan hoe we kunnen inspelen op die mogelijkheid die Europa verschaft, hoe we een voet tussen de deur kunnen steken in die kamers en die geledingen waar we op dit ogenblik niet zijn vertegenwoordigd en die zich bezighouden met het opmaken van die ramingen. Er zou een technische werkgroep zijn opgericht in de schoot van het Interministerieel Comité Financiën en Begroting, waarvan u uiteraard lid bent. Ook zou er een highlevelgroep zijn opgericht, die zich zal buigen over de statistieken van de overheidsfinanciën en waarin ook de gewesten vertegenwoordigd zijn.

Minister, bent u het ermee eens dat de budgettaire ramingen kunnen worden verbeterd? Ik vermoed dat dit een retorische vraag is, maar ik hoor het graag. Zo ja, op welke onderdelen zijn die ramingen voor Vlaanderen dan onvolmaakt? Wie zit namens Vlaanderen in die technische werkgroep en die highlevelwerkgroep? Ik vermoed immers dat de beide anders zijn samengesteld, maar misschien is dat vermoeden onterecht. Wat is de stand van zaken van de werkzaamheden van de beide groepen, voor zover ze al zijn bijeengekomen? Is dat nog niet geval geweest, wanneer komen ze dan voor het eerst bijeen?

De voorzitter: De heer Diependaele heeft het woord.

De heer Matthias Diependaele: Voorzitter, ik sluit me aan bij de vragen van de heer van Rouveroi. Tijdens het debat van 28 augustus met de minister-president hebben ook wij gevraagd daar iets aan te doen. Daar zijn enkele redenen voor. Voor alle duidelijkheid, en vorige week is dat al aan bod gekomen in de plenaire vergadering, ik insinueer absoluut niet dat er enige politieke druk zou zijn geweest op de Nationale Bank of het Planbureau om met die cijfers te knoeien. Er zijn echter wel een aantal zaken die opvielen toen we die cijfers zijn gaan bekijken ter voorbereiding van het commissiedebat van 28 augustus over de zaak-Coene. Nogmaals, dat is geen insinuatie, maar we hebben wel vragen over hoe die cijfers precies worden opgesteld. Nu, ik ben geen econoom: dat zeg ik met veel trots. Ik kan me daar dus niet mee bemoeien. Maar, zoals ik vorige week ook al heb gezegd, we zien dat bijvoorbeeld bij andere leading economic indicators, zoals die van de Europese Commissie en de OESO, de verwachtingen naar beneden zijn bijgesteld op hetzelfde ogenblik dat de Nationale Bank en het Planbureau hun verwachtingen naar boven hebben bijgesteld. Die spread tussen wat werd voorspeld, bedroeg daardoor meer dan 1 procent.

Een tweede punt betreft wat ik twee weken geleden heb gehoord. Ik heb toen een uiteenzetting gehoord van Itinera – iedereen mag er zijn gedacht over hebben – over de studietoelagen voor de vergrijzing. Dit staat dus los van het debat hier, maar er werd aangetoond dat sinds de studietoelagen bestaat – een kleine tien jaar – de cijfers die naar voren werden geschoven, keer op keer niet klopten met de realiteit. Dat kwam ten dele doordat zij het referentiejaar steeds weer opschoven, naar 2050, 2060, om dat procent van het bnp toch maar te laten kloppen. Iets klopte overduidelijk niet. Niet ik heb dat gezegd, maar mensen die er veel meer over weten dan ik, mensen van Itinera.

Zelf een planbureau of een instelling oprichten die voor de cijfers zou instaan: voor mij niet gelaten, maar er is wel een praktisch feit dat dit tegenhoudt. Op basis van de cijfers die daar naar voren worden geschoven, wordt de dotatie in onze begroting meegegeven. Wij hebben de mogelijkheden nagekeken, maar het is niet wenselijk omdat op basis van het cijfer van het Planbureau onze dotaties worden betekend. Als wij daarnaast nu een eigen instelling met andere cijfers zouden hebben, dan klopt het niet meer; dit is nu eenmaal een vaststelling. Een debat hierover is iets anders, maar we zitten nu eenmaal in de federale structuur en we zullen het daarmee moeten doen. Wat wel wenselijk is en ook door de minister-president werd toegezegd, is dat wij een vinger in de pap krijgen bij het opstellen van de cijfers van het Planbureau of van de Nationale Bank die de basis voor onze begroting vormen. Dit is iets waar wij wel hard voor pleiten, en in die zin sluit ik me aan bij de vragen.

De heer Eric Van Rompuy: We moeten een onderscheid maken met regionale statistieken. De Nationale Bank publiceert cijfers voor België. De vraag daarbij is wat daar de regionale opdeling van is, wat de groei is geweest van het regionale bnp in Vlaanderen, in Wallonië en in Brussel. Er zijn heel wat indicatoren. We hebben ook ons jaarboek over de regionale indicatoren; dikwijls zit er een anderhalf jaar vertraging op. We hebben nood aan een finetuning van de statistieken op regionale basis.

Een andere zaak is het volgende. Het is niet door iemand van de deelstaten in de regentenraad van de Nationale Bank of in een of andere commissie te hebben, dat de macro-economische ramingen voor België zullen veranderen. Ik ben wel een econoom, ik heb dertig jaar geleden, voor ik in de politiek stapte, nog op de Kredietbank gewerkt aan de conjunctuurprognoses, de weekberichten. Ik vind dat we een gevaarlijke stelling ontwikkelen over de nationale cijfers. Dit jaar werd min 0,1 voorspeld, volgend jaar 0,7. Gaan wij dan vanuit Vlaanderen de macro-economische prognoses betwisten? Onze budgetten zijn erop gebaseerd. Soms is het Planbureau heel erg pessimistisch, soms te optimistisch. Hetzelfde geldt voor de Kredietbank. We moeten ons hoeden voor een debat waarbij we de nationale cijfers niet meer aanvaarden als een basis, bijvoorbeeld voor ons budget of voor de inflatie. Er moet een opdeling gebeuren. Vlaanderen schiet nu tekort, er zijn onvoldoende instrumenten om te finetunen.

Het is juist dat de Nationale Bank nog een monopolie heeft op de statistieken, maar met een vertegenwoordiger van de deelstaten, zullen we geen andere macro-economische ramingen hebben. Dat is mijn mening, maar ik zal waarschijnlijk verkeerd zijn.

Minister Philippe Muyters: Voorzitter, mijnheer van Rouveroy, ik ben econometrist, zelfs econometrist. Ik wil ook even de geschiedenis aanhalen. Het is met de Programmawet van 1994 dat het Instituut voor de Nationale Rekeningen (INR) aan het Federaal Planbureau (FPB) het opstellen van de macro-economische vooruitzichten heeft toevertrouwd. Dat is de zogenaamde 'economische begroting'.

Het INR is een openbare instelling met rechtspersoonlijkheid. In de raad van bestuur zitten het ministerie van Economische Zaken, de Nationale Bank, het Federaal Planbureau en de Algemene Directie Statistiek en Economische Informatie (ADSEI). Het Federaal Planbureau is een federale instelling van openbaar nut, onder gezag van de eerste minister en minister van Economische Zaken. In geen van beide instellingen zit dus iemand die Vlaanderen vertegenwoordigt.

Binnen het INR werd heel recent een wetenschappelijk comité voor de economische begroting opgericht. Het kreeg als opdracht advies te geven over de wetenschappelijke waarde en de objectiviteit van de methodes gebruikt door het INR en van de resultaten van deze werkzaamheden – dat lijkt me een goede zaak. Vlaanderen is vertegenwoordigd binnen dit wetenschappelijk comité, dat hebt u ook aangehaald.

Voor mij is er geen meerwaarde om de economische projecties door verschillende regionale, autonome instituten te laten opstellen. De heren Diependaele en Van Rompuy hadden het er ook al over. De dotatie is een element, maar stelt u zich ook eens voor dat we verschillende prognoses hebben. Hoe zullen we die dan aan Europa, het toezichtsorgaan, verklaren en verantwoorden en hoe zullen we motiveren dat er verschillende zijn? Dat lijkt me geen goede zaak.

Wat betreft de raming van de macro-economische vooruitzichten ben ik wel de mening toegedaan dat ze in de toekomst nog steeds door één enkel centraal lichaam kunnen worden aangereikt, maar daar heb ik wel twee voorwaarden bij. De eerste voorwaarde is dat de instellingen in de toekomst ook aandacht dienen te hebben voor afwijkende regionale indicatoren die de inkomsten kunnen beïnvloeden – ik denk dat de heer Van Rompuy dit ook bedoelde. Zeker na een zesde staatshervorming waar de fiscale capaciteit nog meer invloed zal hebben op de inkomsten die we hebben, zou het bijvoorbeeld goed zijn om regelmatig prognoses te krijgen van de fiscale capaciteit, iets wat we vandaag achteraf krijgen. We zouden er een beter zicht op moeten hebben om een begroting met een grotere realiteitswaarde op te stellen.

Ik denk dat ook moet worden bekeken hoe de betrokkenheid van Entiteit II met betrekking tot de economische vooruitzichten van het Planbureau, kan worden verhoogd. Misschien kan het via de versterking van de huidige werking van het wetenschappelijk comité of via een andere weg zoals een deelname in de raad van bestuur van het INR.

Naast de opmaak de macro-economische vooruitzichten is het Federaal Planbureau ook belast met de uitwisseling van prognosegegevens met betrekking tot het gewestelijke, het federale en het internationale niveau. Het gaat over het economische en het sociale vlak, maar evengoed over het milieu. De heer Diependaele verwees er ook al naar: het Federaal Planbureau is ook belast met het secretariaat van de studietoelagencommissie voor de vergrijzing.

Binnen die opdrachten maakt het Federaal Planbureau momenteel ook budgettaire prognoses “bij ongewijzigd beleid”. Daar wil ik wat dieper op ingaan. De Hoge Raad van Financiën (HRF) baseert zich op die prognoses bij ongewijzigd beleid voor het opstellen van voorstellen van normatieve trajecten voor het bereiken van de begrotingsdoelstellingen zoals bepaald in de stabiliteitsprogramma’s. De prognoses “bij constant beleid” zijn voornamelijk gebaseerd op een trendanalyse inzake de uitgaven. Inhoudelijk lijkt me daar een pijnpunt te zitten voor de regio die besparingsinspanningen heeft geleverd, bijvoorbeeld wij in de periode 2009-2011: ons uitgavenniveau begint dan later en wordt niet mee in rekening gebracht waardoor Vlaanderen er telkens inspanningen bovenop moet leveren. Op die manier wordt in de inspanningen die nog zouden moeten worden geleverd door de Vlaamse overheid, geen rekening gehouden met de inspanningen die al geleverd zijn.

Om niet met die problematiek geconfronteerd te worden, stel ik voor om in de toekomst niet enkel de jaarbegrotingen in de uitvoeringsrekeningen bij een centraal orgaan in te delen – momenteel is dit de algemene gegevensbank – maar om ook de Vlaamse meerjarenbegroting bij de algemene gegevensbank in te dienen, die dan de basis kan zijn van een consolidatie met de meerjarenramingen van alle overheden. De budgettaire prognoses voor België kunnen op die manier in hun geheel weergegeven worden. Op die manier bepalen we zelf wat constant beleid is en kunnen we wel rekening houden met de besparingsinspanningen die gebeurd zijn.

Door deze bijgestelde manier van werken, kan een meer realistische raming van de uitgavengroei weergegeven worden, met de meest actuele informatie erin verwerkt, zonder het permanent verankeren van vastgestelde trends.

U vroeg ook wie in de technische werkgroep zit. Daarin zit de secretaris-generaal van het Departement Financiën en Begroting, de heer Hedwig Van der Borgh. In de highlevelgroep voor de statistieken van de overheidsfinanciën zetelen zowel de heer Van der Borgh als mevrouw Josée Lemaître, u wel bekend, de administrateur-generaal van de Vlaamse Regering.

Beide groepen zijn nog maar pas opgericht en bevinden zich dus nog in de opstartfase. Of ze goed werken en op welke manier, is nog te vroeg om te beoordelen.

De voorzitter: De heer van Rouveroy heeft het woord.

De heer Sas van Rouveroy: Ik heb een paar bedenkingen. Het is inderdaad interessant om de meerjarenplanning mee in te schuiven. Tot nu kon dat niet omdat er geen was voor 2012, maar goed, vanaf 2013 zal die beschikbaar zijn.

Het algemeen kader dat u schetst, is ook het onze. Het heeft geen zin om gegeven de institutionele context die er is, te beginnen regionaliseren als such.

Ik maak me wel blijvend zorgen over het volgende, en ik denk dat we die zorgen delen. De heer Van Rompuy heeft het daarjuist al goed ingeleid, maar ik wil er nog even op doorgaan. Er is uiteraard een enorme behoefte aan om de macro-economische gegevens en begroting toe te snijden op Vlaanderen, dat is logisch. Een aantal van de parameters staan dit vlotjes toe. Er zijn er een paar waarvan we zeggen: “Dat snijdt gemakkelijk.” Een aantal andere snijden echter heel moeilijk.

We zien nu dat de SERV een heel lovenswaardige inspanning doet en zichzelf daarvoor ook een beetje op de borst klopt – verdiend, want ze leveren de inspanning. Vorige week vrijdag kregen we dan een communiqué waarin de SERV zegt: “Voor de eerste keer hebben we geprobeerd om nog wat meer te regionaliseren.”

Aan de ene kant vind ik dit goed, want ook ik wil zo veel mogelijk gegevens die rekening houden met de Vlaamse realiteit, omdat die realiteit uiteindelijk door een begroting zal worden hardgemaakt en die begroting wordt dan weer voor een stuk door de indicatoren beïnvloed.

Aan de andere kant mis ik ook iets. De SERV is een heel eerbiedwaardige instelling, daar gaat het niet over, ik ben de laatste om er het gezag van te ontnemen, maar het is natuurlijk toch maar de SERV. Het INR, het Federaal Planbureau, de Nationale Bank zijn hoofdrolspelers die een grotere autoriteit kunnen uitstralen. Ik herhaal dat ik alle respect heb voor de SERV, daarover gaat het niet. Ik vind het spijtig dat de inspanning van de SERV kwetsbaar wordt gemaakt omdat die van de SERV is.

Ik houd niet van dit debat. De heer Diependaele heeft daarnet opgemerkt dat we toch niet meer willen insinueren dat met de cijfers werd geprutst. Ik wou dit graag nog eens bevestigen: natuurlijk is dat niet gebeurd! De SERV is echter veel kwetsbaarder voor een dergelijke insinuatie. Wij hebben het nu niet gedaan als liberalen en ik heb het ook niet van andere partijen gehoord, maar we zullen dat veel sneller te horen krijgen, laat dat duidelijk zijn. De SERV is niet zomaar een neutraal orgaan.

Minister, ik vind de inspanning die de SERV doet, lovenswaardig en ik heb ze ook nodig als politieke partij en als parlementslid om samen met u in dialoog te treden, maar de cijfers hebben niet het gezag die ze zouden kunnen hebben als ze ergens anders zouden worden geventileerd, op maat zijn gesneden van Vlaanderen.

Ik voeg er nu nog iets levensgevaarlijks aan toe voor de politieke debatten. Het ligt wellicht aan mij, maar ik weet niet wat de tegenhanger van de SERV in Wallonië en Brussel is. *(Opmerkingen van minister Philippe Muyters)*

Stelt u zich voor dat u vertrekt vanuit één geaggregeerd cijfer waarvan de onderliggende aggregatie wat onduidelijk is. Vervolgens gaan de SERV en de Waalse tegenhanger daarmee aan de slag. Over hun eindresultaten maak ik me dan wel zorgen, want zo komen we in een kakofonie terecht waar niemand iets aan heeft. Laten we het van in het begin al over de cijfers eens zijn. De keuzes maken daarna, dat is een andere zaak. De keuzes zullen ons scheiden. Laten we het ten minste al eens zijn over de cijfers.

Algemeen ben ik tevreden met uw antwoord hic et nunc bij deze stand van zaken, maar toch met de waarschuwing dat we er nog niet zijn. We hebben een heel traject te gaan. Ik hoop dat u ons op de hoogte wilt houden van de werkzaamheden in de groep. Vragen om een vooruitgangsrapportage is overdreven, dat wil ik nu niet doen. Ik wil u wel vragen om te communiceren zodra u een nuttige doorbraak forceert, graag eerst met ons en pas daarna met de buitenwereld, zodat we nog eens met elkaar van gedachten kunnen wisselen over de vraag of we nu voldoende opschieten door middel van de resultaten van de werkgroep of niet.

Minister Philippe Muyters: Op uw fundamentele opmerking over cijfers wil ik nog zeggen dat, naast het aspect dat het tegenover Europa moeilijk te verantwoorden valt als het andere cijfers zijn, de federale dotatie, die belangrijk blijft, zich baseert op één cijfer. Het is niet evident dat wij onze begroting zouden opstellen op basis van een ander cijfer. We hebben de discussie hier al vaak gevoerd over welke cijfers je moet nemen. Je kunt je enkel consequent opstellen als je altijd hetzelfde cijfer gebruikt. Dat doen we: het is altijd het cijfer van het Planbureau van september voor de begrotingsopmaak en bij de begrotingscontrole het cijfer dat op dat moment ter beschikking is. Dat is de enige consequente houding, omdat ook daarop de dotatie wordt berekend. Anders draaien we ons een beetje een rad voor ogen. Toch is er nood aan meer regionale cijfers, bijvoorbeeld over de fiscale capaciteit. Dat zou in de toekomst wel beter kunnen dan vandaag.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

■

Vraag om uitleg van de heer Dirk Van Mechelen tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over de Dexiakredieten
- 2255 (2011-2012)

De voorzitter: De heer Van Mechelen heeft het woord.

De heer Dirk Van Mechelen: Ik heb een vraag ingediend naar de stand van zaken met betrekking tot Dexia. Het is zo dat Dexia Bank België werd afgesplitst van de Dexia Holding. Dat heeft op zich uiteindelijk toch wel een meer leefbaar gegeven gecreëerd. Dexia was in het verleden onze huisbankier, vandaag niet meer. Sowieso is Dexia Bank, nu Belfius, nauw betrokken bij wat er bij onze overheden gebeurt. Onder andere via onroerende leasings was de bank betrokken bij heel wat bouw- en infrastructuurprojecten.

Ik heb mijn vraag ingediend op basis van nogal wat persartikels. Ik verwijs ook naar het bankenplan van de minister-president. Iedereen voelt aan dat het schoentje knelt. Blijkbaar zijn de banken ondertussen erg voorzichtig geworden en wordt het steeds moeilijker om nieuwe kredieten toegekend te krijgen. Ik zag dit weekend toevallig iemand die kandidaat was voor de pps-sporthallen, maar geen financiering kon krijgen bij de banken om mee in te schrijven. Het is acuut. Het gaat niet om een klein bedrijf, maar om een stevig bedrijf met een goede reputatie. Dat versterkte mijn aanvoelen dat er mogelijk iets mis is. Daarom vraag ik u een status quaestionis: zijn er problemen? Als er geen zijn, weten we dat ook meteen.

Minister, kennen wij het aantal gevallen waarin Dexia Bank via onroerende leasing en andere constructies verbonden was met bouw- of infrastructuurprojecten in opdracht van of via de Vlaamse overheid? Is in die gevallen het dossier overgenomen door de huidige Belfiusbank, wat mij logisch lijkt, of wat waren de eventuele beweegredenen om dat niet te doen? Zijn er gevolgen van deze operatie voor de lopende contracten? Zijn er gevolgen voor in de steiger staande projecten? Vorige week ging het in de plenaire vergadering nog over een tweede pps voor schoolgebouwen. Komen zij daarvoor in aanmerking? Als ik me niet vergis, was dat met BNP Fortis.

Ondervindt de Vlaamse overheid onder andere met betrekking tot de pps-projecten concrete hinder van deze nieuwe houding van de banken? Ik verwijs naar wat ik daarnet zei over de pps-sporthallen, waarbij toch blijkt dat het moeilijkheden oplevert voor participanten. Daardoor hebben we minder inschrijvingen en ook minder concurrentie. Dat moet ons toch wel bezorgd maken. Welke maatregelen zullen of kunnen worden genomen om ervoor te zorgen dat onze investeringen op peil blijven en dat eventueel nieuwe pps-constructies succesvol kunnen worden voortgezet?

Ik wil vanzelfsprekend niet vooruitlopen op de klassieke rapportage over de pps-projecten van de minister-president. Maar nu blijkt uit de persberichten dat de banken de kraan dichtdraaien. Worden we met moeilijkheden geconfronteerd als Vlaamse overheid?

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Mijnheer Van Mechelen, Dexia Bank België of Belfius was en is betrokken in veel bouw- en infrastructuurprojecten. Ik denk dat u dat weet. Een echte opsomming of een aantal kan ik u niet geven. De meeste zijn u wel bekend, zoals sociale huisvesting, de Vlaamse Maatschappij voor Watervoorziening (VMW), schoolinfrastructuur en welzijnsinfrastructuur. Het project Martelarenplein was een joint venture tussen Dexia Bank en de Gewestelijke Investeringsmaatschappij voor Vlaanderen (Gimv).

U hebt gelijk, enkel Dexia Bank België heeft Belgische commerciële bankactiviteiten. Alle activiteiten van Dexia Bank België zijn overgegaan in Belfius. Er zijn geen gevolgen omwille

van de opsplitsing van Dexia Groep op de lopende contracten. Er zijn ook geen gevolgen omwille van de opsplitsing voor in de steiger staande projecten.

De banken zijn, daarin hebt u gelijk, voorzichtiger en het is moeilijker om nieuwe langetermijnkredieten te krijgen. De Vlaamse overheid ondervindt dat zelf ook bij haar bouw- en infrastructuurprojecten. Voor de banksector is het vandaag moeilijk, voornamelijk omwille van de veranderde regelgeving, zijnde Basel III, om langetermijnfinanciering te verstrekken. Dat gaat dan om langer dan acht jaar.

Ik loop niet vooruit op het bankenplan van de minister-president. Ik stel voor dat u daarover van gedachten wisselt met de minister-president. Ik zal dat doen binnen de Vlaamse Regering. Als minister van Financiën heb ik wel de opdracht gegeven om de gevolgen eens volledig in kaart te brengen. We hebben recent twee studies gelanceerd. Een eerste onderzoekt de gevolgen in ruime zin van Basel III op de verschillende financieringsvormen van de Vlaamse overheid, om daaruit eventueel aanbevelingen te halen. Dat sluit aan op uw vraag. Een tweede studie brengt specifiek het gebruik en de gevolgen van variabele beschikbaarheidsvergoedingen voor pps-constructies in kaart.

Naast de moeilijkheden voor de bancaire sector om op lange termijn kredieten te verstrekken, zijn andere institutionele investeerders, zoals verzekeringsinstellingen en pensioenfondsen, juist op zoek naar beleggingsmogelijkheden. Daarom worden deze door ons actief bevraagd om offerteaanvragen naar langetermijnfinanciering op te volgen en erop in te schrijven. Dat is wellicht ook een mogelijkheid.

De heer Dirk Van Mechelen: Die twee studies lijken me heel boeiend. Staat daar een termijn op? Misschien kunnen we die als commissieleden krijgen als ze klaar zijn.

Minister Philippe Muyters: De studie naar de variabele beschikbaarheidsvergoeding moet eerstdaags worden opgeleverd en de andere is gegund op 28 september en wordt begin 2013 verwacht. Ik heb geen bezwaar om die over te maken.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

■

Vraag om uitleg van de heer Sas van Rouveroj tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over de gewestelijke heffing op leegstaande en verwaarloosde bedrijfsruimten - 2236 (2011-2012)

Vraag om uitleg van de heer Sas van Rouveroj tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de gewestelijke heffing op leegstaande en verwaarloosde bedrijfsruimten - 2237 (2011-2012)

De voorzitter: Het antwoord wordt gegeven door minister Muyters.

De heer van Rouveroj heeft het woord.

De heer Sas van Rouveroj: Mijn vraag gaat over leegstand en verkrotting als maatschappelijke problemen. We zeggen altijd: tijd is schaars, gebruik hem wel. Maar ruimte is dat ook. Dat is wat leegstand betreft het eerste element, namelijk dat de schaarse ruimte goed moet worden gebruikt. Voor verkrotting komt er nog een tweede element bij, namelijk de schade die de verkrotting veroorzaakt aan de omgeving, aan de belendende panden, maar ook soms aan gebruikers van het verkrotte pand, zeker als het huurders zijn en het dus gaat over bewoning.

We zijn het eens, minister, dat het een maatschappelijk probleem is en dus te bestrijden. Het instrument is een belasting. Zowel uw partij als de mijne is altijd heel behoedzaam als het gaat over belastingen, maar dit punt zal ons niet scheiden, want dit is een terecht instrument

voor het bestrijden van leegstand en verkrotting. Het gaat over een beleidsbelasting. Het is nu eens écht een voorbeeld van beleidsbelasting. Dat heeft als bedoeling om een gedrag te stimuleren, wat ertoe moet leiden de belasting te vermijden. We zullen dus niet gelukkiger zijn dan wanneer blijkt uit uw rekeningen dat deze belasting niets heeft opgebracht.

Met een gerust geweten kan ik hiervoor pleiten, want ik heb het zelfs als eerste – denk ik, tenzij Mechelen mij even is voor geweest – in 1990 ingevoerd in de stad Gent, toen nog als schepen van Financiën. Ik sta ten volle achter dit fiscaal instrument. In 1990-1991 heb ik het ingevoerd en we hebben toen enorm geworsteld met de vaststelling en de detectie van leegstand. Minder met de vaststelling en de detectie van verkrotting, omdat dat natuurlijk veel zichtbaarder is. Leegstand wordt vaak gecamoufleerd achter gordijnen.

In 1995 – ik herinner het me als de dag van gisteren – oordeelde de Vlaamse Regering het nuttig of nodig om dat allemaal over te nemen, toch in een vlaag van te groot zelfvertrouwen. Door middel van decreten van 1995 is een Vlaamse heffing doorgevoerd. Op dat ogenblik hebben de meeste steden en gemeenten, Gent althans ook, beslist om geen parallelle gemeentelijke reglementen meer toe te laten, omdat er dan onduidelijkheid ontstaat voor burgers en bedrijven.

In 2009 heeft de vorige Vlaamse Regering – ik dacht via het Grond- en Pandendecreet – beslist om één vorm van heffing eruit te halen, namelijk de leegstandheffing op gebouwen en woningen en dat terug te geven aan de steden en gemeenten, die daar tien jaar mee hebben geworsteld. Nogmaals, ik ben een ervaringsdeskundige. Wij worstelden ermee om die detectie tot een goed einde te brengen zonder al te veel bezwaarschriften. In Gent hadden we ook 70 of 80 procent bezwaarschriften op de vestigingen inzake leegstand. Voor Vlaanderen was dat, eerlijk gezegd, niet anders. Ook Vlaanderen heeft er gigantisch hard mee geworsteld. Goed, dat was de inleiding.

Het arrest van het Hof van Cassatie van 24 mei 2012 heeft het over wat is opgeheven door Vlaanderen in 2009. Vanaf 1 januari 2010 is er geen heffing meer op de leegstand van gebouwen en woningen. Maar dat doet niets af aan het feit dat de juridische grondslag van het arrest van het Hof van Cassatie mutatis mutandis van toepassing is op de drie andere vormen van heffing, zijnde leegstand en verkrotting van bedrijfsgebouwen en verkrotting of verwaarlozing van woningen of gebouwen. Het is dus relevante rechtspraak.

Het arrest van 24 mei 2012 stelt dat de heffing door de gemeenten via opcentiemen op de Vlaamse heffing het fameuze artikel 464, ten eerste, van het Wetboek van de Inkomstenbelastingen (WIB) miskent. Het is dus een verboden heffing. De redenering van het arrest is vrij ferm en bijzonder weloverwogen omdat, collega's, minister, het arrest en dus de raadsheer in kwestie, de heer Stassijns, zeer nadrukkelijk afwijkt van het advies van de conclusie van zijn advocaat-generaal. Dat is vrij uitzonderlijk. Het feit dat dat niet veel gebeurt, moet ons al alert maken. Het hof heeft zeer bewust gekozen om zijn eigen advocaat-generaal niet te volgen.

De redenering van het arrest is in feite vrij simpel. Trouwens, die is ook al in vorige arresten tot uitdrukking gebracht. Ik noem dat een associatieve relatie. De gemeenten mogen opcentiemen heffen. Ze heffen opcentiemen op de Vlaamse heffing. De Vlaamse heffing heeft het KI als belastbare grondslag. Dat betekent dus dat de gemeentelijke opcentiemen in feite op die belastbare grondslag van het KI werken, en dat mag niet: artikel 464, ten eerste, van het WIB is daar duidelijk over.

Ik weet dat ook het Grondwettelijk Hof zich ondertussen in het debat heeft gemengd, maar ik laat dat even terzijde, als u dat ook doet. Anders zal ik er later misschien op terugkomen. Het is echter allemaal bijzonder interessant. Feit is alleszins, en daar wil ik in feite toe komen, dat het de Vlaamse Regering natuurlijk niet mag verrassen dat we in dezen met een probleem zitten. Natuurlijk mag dat u niet verrassen, want de omzendbrief van 2011, de omzendbrief van 2004, de omzendbrief van minister Van Grembergen van 25 april 2003, de rechtspraak en de rechtsleer geven al lange tijd aan dat het KI noch rechtstreeks, noch onrechtstreeks kan worden gebruikt door de steden en de gemeenten. Dat is immers strijdig met artikel 464, ten eerste.

Aan uw non-verbale reacties zie ik dat u een econometrist bent, en geen jurist. Ik ben toevallig jurist. Ik weet nu al wat u zult antwoorden, maar ik zal natuurlijk geboeid luisteren naar uw antwoord. Ik ken die stellingen wel, maar ik denk dat ze juridisch geen hout snijden. Nu, verlies u niet te veel in juridismen. Daarover wil ik het met u immers niet hebben. Mocht ik het daarover met u willen hebben, dan zou ik ervoor kiezen als advocaat naar het Grondwettelijk Hof of het Hof van Cassatie te gaan. Ik ben echter politicus, en ik wil het met u dus hebben over het probleem. Wat is het probleem? Daarmee maak ik mijn cirkel rond. Leegstand en verkrotting: dat is het probleem. Dat moeten we met zijn allen hard bestrijden. Hoe doen we dat? Niet door onzekerheid te tolereren en vooral ook niet door onze samenleving aan te zetten tot het juridiseren van problemen, waarbij burgers en bedrijven door de onzekerheid ertoe worden aangezet niet te betalen, vervolgens de bezwaarschrift-procedure uit te putten, daarna naar een hof te stappen en uiteindelijk nog naar Cassatie, en dan misschien gelijk te krijgen. Ik vraag u om alleen maar het maatschappelijk probleem ten gronde te analyseren. Wij willen af van leegstand en verkrotting. De onzekerheid is er: dat kunt u niet ontkennen. Ik denk niet dat u dat doet. Er is wel degelijk een grote onzekerheid, en die kunnen we missen als de pest. Mijn vraag aan u is dus: laten we samen eens praten over oplossingen, niet als jurist tot econometrist, maar als parlements lid tot minister.

Wat zijn de mogelijkheden? Ik denk dat niets doen geen optie is. Hopelijk zijn we het daar allebei over eens. In dat licht vind ik de brief van 20 juli 2012 van uw administratie aan de steden en gemeenten hoopvol. Er wordt vastgesteld dat er een probleem is. Gelukkig, want eerst moet dat besef er zijn voor er kan worden gehandeld. Het zou erg zijn, mocht u zeggen dat er geen probleem is, en ik hoop dat u dat nu niet doet. Er is dus een probleem, minstens maatschappelijk, maar ook juridisch, en dat moet worden gezegd. Dan kondigt uw dienst – gelukkig – aan dat er een overleg komt met de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSg), en dat u dan hoe dan ook gepaste maatregelen zult nemen. Zo heb ik het althans hopelijk gelezen.

Wat zouden die maatregelen kunnen zijn? Ik heb mijn vragen aan u afgesplitst van die aan minister Bourgeois. U hebt immers verschillende bevoegdheden. De regering is echter één en ondeelbaar, dus ik neem aan dat u ook voor minister Bourgeois zult spreken. Minister Bourgeois zou kunnen beslissen de steden en gemeenten opnieuw te verbieden een opcentiem te heffen. Dat zou betekenen dat we terugkeren naar de oude situatie, de situatie van helemaal in het begin, namelijk die van gemeentelijke fiscale autonomie. Zo deed ik het in 1990, toen ik bevoegd was in Gent en werd geconfronteerd met een massieve leegstand en verkrotting. Vandaag is die er veel minder, onder meer omdat we die maatregelen hebben genomen. Dit opnieuw zelf doen zou een mogelijkheid kunnen zijn. Ik zeg u nu al: ik vind dat geen goede oplossing. Kiest u daarvoor, dan kunnen we daarover van gedachten wisselen, want ik heb een aantal tegenargumenten.

Dan is er een andere oplossing, die volledig binnen uw perimeter ligt. U kunt ervoor kiezen niet te spelen op juridismen, waarbij u beslist eens te zien hoe sterk de juristen en advocaten van de Vlaamse Regering wel zijn en hoelang wij het kunnen uitzweten met ons eigen vermeende gelijk. Ondertussen laten we de steden en gemeenten wel met de ellende zitten, en met al die procedures. Wel zouden we kunnen beslissen om de belastbare grondslag zelf te wijzigen, om dat KI er zelf uit te halen.

Ondertussen ben ik dertig jaar gemeentelijk actief. Ik ben twintig jaar schepen geweest. Daarom verbaast het me altijd – en dat zou u ook moeten irriteren, gezien uw verleden – dat het Vlaams Parlement en de Vlaamse Regering vaak regels opleggen aan anderen die ze zelf niet altijd respecteren, vanuit de houding dat ze hier wel de baas zijn. Het is: baas boven baas. Ik meen echter dat ook de hoogste baas zelf de regels moet respecteren die zijn ondergeschikte moet respecteren. Houd dus op met het gebruik van het KI. Artikel 464 is duidelijk. Ik weet wel dat u zult zeggen dat dit artikel tot stand is gekomen toen er van Vlaanderen nog geen sprake was. Dat is waar, maar er zijn zo veel andere mogelijkheden om leegstand en verkrotting aan te pakken, zonder het KI te benutten. Welke oplossing zult u dus genereren?

De voorzitter: De heer Watteeuw heeft het woord.

De heer Filip Watteeuw: Voorzitter, ik zal enerzijds de vraag van de heer van Rouveroi enigszins relativeren, maar anderzijds treed ik hem enigszins bij. Hij heeft het natuurlijk over de opcentiemen van steden en gemeenten ten aanzien van de heffing op de verwaarloosde bedrijfsruimtes. Dan moet men eens gaan bekijken hoeveel gemeenten die opcentiemen heffen. Uiteindelijk is dat vrij beperkt: het zijn er 58. *(Opmerkingen van de heer Sas van Rouveroi)*

Ik wil het hier vooral hebben over de bedrijfsruimtes. Mijnheer van Rouveroi, de aanhef van uw vraag was duidelijk op de bedrijfsruimtes gericht. Ik heb ter zake ook wel wat werk verricht en wat vragen gesteld. Wat de bedrijfsruimtes betreft, wil ik dit dus relativeren. Meer dan de helft van die 58 gemeenten legt een vrij minieme bijkomende heffing op. Waar er een heffing is op leegstaande en verwaarloosde bedrijfsruimtes berust het belang dus niet bij het lokale deel, maar bij wat Vlaanderen zelf doet. Ook wordt er op de heffing die Vlaanderen doet, sowieso al 20 procent doorgestort naar de steden en de gemeenten, dacht ik, als ze aan alle voorwaarden voldoen.

Ik wil de heer van Rouveroi echter ook wel bijtreden, in die zin dat het niet onbelangrijk is dat Vlaanderen meer dan 2000 leegstaande bedrijfsruimtes heeft. Dat is toch wel een enorm aantal. Dan gaat het niet over kleine ruimtes. Ze moeten al een bepaalde oppervlakte hebben. Dat is toch wel belangrijk. Uit de cijfers over de heffing op leegstaande en verwaarloosde bedrijfsruimtes is gebleken dat de heffingsdreiging eigenlijk weinig effect heeft. Men moet niet onmiddellijk een heffing betalen. Pas de derde keer dat een bedrijfsruimte wordt opgenomen in de inventaris van leegstand of verwaarlozing, moet men betalen. Toch zien we dat heel wat bedrijfsruimtes langer dan drie jaar leegstaan of verwaarloosd blijven. Zelfs als de heffing wordt toegepast, is er nog weinig effect. We zien dat er eigenlijk heel wat bedrijfsruimtes zijn waarvoor de eigenaar jaren na elkaar moet betalen. In dat licht is het wel nodig dat er een oplossing komt, zodat minder van die bedrijfsruimtes leeg blijven staan of verwaarloosd achterblijven. Minister, dat zal van u afhangen, als minister van Financiën. Ik meen niet dat de oplossing moet worden gezocht bij de steden en gemeenten. Ik denk dat dit zou leiden tot een zeer groot verschil in behandeling. Ik ben benieuwd naar uw antwoord. We moeten ervoor zorgen dat die leegstand of verwaarlozing afneemt.

De voorzitter: Mevrouw Smaers heeft het woord.

Mevrouw Griet Smaers: Minister, ik kan de argumentatie van de heer van Rouveroi enigszins volgen, en zeker zijn historische schets van de totstandkoming en wanneer welke vorm van belasting er is gekomen. Ik kan hem bijtreden in die zin dat ik ook altijd een voorstander ben geweest van het zo veel mogelijk op elkaar afstemmen van die belastingen. Ik vind het goed dat men in het verleden komaf heeft gemaakt met enerzijds een Vlaamse belasting en anderzijds nog eens een aparte belasting voor de gemeenten. Nu worden er opcentiemen geheven op de belastingen. U schudt het hoofd. Nu kunnen de gemeenten opcentiemen heffen, maar vroeger bestond ook nog eens de mogelijkheid van een aparte belasting. *(Opmerkingen)*

Bestaat die nog altijd?

De heer Sas van Rouveroi: Jawel.

Mevrouw Griet Smaers: Nog altijd? Maar die aparte heffing wordt toch niet meer gebruikt.

De heer Sas van Rouveroi: Zelden.

Minister Philippe Muyters: Absoluut wel.

Mevrouw Griet Smaers: Dan ben ik er nog meer van overtuigd dat men daaraan moet werken, want ik ging er al van uit dat men enkel en alleen nog de opcentiemen kon heffen op de gewestelijke heffing. Als die lokale heffing daarnaast ook nog een mogelijkheid is, dan vind ik al helemaal dat er moet worden gewerkt aan een harmonisatie en een

vereenvoudiging, zeker in de cultuur van fiscale en administratieve vereenvoudiging. Vanuit het streven om diverse belastingen bij elkaar te doen passen, vind ik de situatie waarbij al die mogelijkheden nog naast elkaar blijven bestaan, geen goede situatie. Minister, op welke manier kunnen in de toekomst die verschillende heffingen worden versmolten, zodat er bijvoorbeeld nog maar één heffing is, zodat men geen verschillende heffingen naast elkaar laat bestaan?

Ik begrijp heel goed dat er op dit ogenblik een juridisch probleem is. Ik heb dat arrest gelezen. Ik zie wat de moeilijkheid daarvan is voor de gemeenten. Het ligt voor de hand dat bijkomend moet worden bekeken of die diverse gemeentelijke heffingen, zowel de opcentiemen als de gemeentelijke heffingen, niet moeten worden herbekeken, in samenhang met het Vlaamse beleid. Dat moet worden gestroomlijnd. Dat lijkt me raadzaam.

Bovendien vind ik dat ook de lokale besturen een belangrijke rol hebben op het lokale terrein: zij zijn eigenlijk het best geplaatst om te bekijken hoe de situatie ter plaatse is en hoe de impulsen moeten worden gegeven qua leegstand en verwaarlozing. In mijn stad en omliggende regio's merk ik vaak dat de eigen ambtenaren en diensten het beste zicht hebben op die leegstand en verwaarlozing. Zij kunnen een belangrijke rol spelen bij die heffingen. Als wordt gekozen voor een systeem waarbij het Vlaamse Gewest als enige die heffing zou kunnen blijven doen – en dat laat ik open –, dan moet er mijns inziens nog altijd worden gekeken naar een samenwerking met de gemeenten. Die zijn immers het meest efficiënt in het op terrein aanduiden van locaties waar sprake is leegstand en verwaarlozing. Ze zijn ook het best geplaatst om controles te kunnen uitvoeren. Die elementen moeten mee in overweging worden genomen bij het bekijken hoe in de toekomst heel die aanpak qua leegstand en verwaarlozing kan worden geoptimaliseerd.

De voorzitter: De heer Van Dijk heeft het woord.

De heer Kris Van Dijk: Ik wil onderschrijven dat we de problematiek van de leegstand wel degelijk moeten aanpakken. Vaak is die het voorwerp van lokale discussies. Mijnheer van Rouveroy, als gemeentebesturen die heffing instellen, ageren oppositiepartijen van een verrassende kleur daar vaak tegen. Ze stellen dat daarmee eigenaars worden aangepakt. Dat is een politiek spel. Ik geloof wel in het instrument. De bedoeling is dat er uiteindelijk niets wordt geïnd. We moeten gewoon de leegstand tegengaan. Mijn lokale ervaring leert me dat er natuurlijk een groot verschil is tussen woningen en bedrijfsruimten. Ik kijk ook uit naar het antwoord van de minister hierop, opdat we kunnen komen tot een rigide toepassing van wat we allemaal beogen.

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Voorzitter, ik heb een vraagje voor mevrouw Smaers, want misschien heb ik het niet helemaal begrepen.

Mevrouw Smaers, ik had de indruk dat u het opentrok naar andere gemeentelijke belastingen.

Mevrouw Griet Smaers: Neen, ik had het enkel over die van de leegstand.

Minister Philippe Muyters: Ik dacht al, want gewoonlijk is er een grote roep naar autonomie voor de gemeenten. Ik merk wel dat die er niet altijd is, de ene keer wel, de andere keer niet.

Laat me voor iedereen duidelijkheid scheppen over de stand van zaken vandaag. Het is zo dat er bij leegstand van woningen alleen een gemeentelijke belasting kan zijn. Het is de gemeente die bepaalt wat de grondslag ervan is. Alleen de gemeente kan dat. Er is geen opcentiem en er is geen sprake van gewestbelasting daarop.

Dan is er heel het aspect van verkrotting, verwaarlozing, ongeschikt en onbewoonbaar verklaren van woningen. Daar kan de gemeente kiezen of ze een opcentiem heffen op wat in Vlaanderen bestaat, op de gewestbelasting, of zich houdt aan een eigen belasting met een eigen belastingbasis.

Ten slotte zijn er de bedrijfsruimten. Daarvoor is de situatie dezelfde. Er is een gewestbelasting. De gemeenten kunnen vandaag kiezen of ze een opcentiem op de gewestbelasting vragen dan wel of ze een eigen belasting heffen. Ik ken de aantallen niet uit het hoofd van welke gemeenten wat doen.

Mijnheer van Rouveroi, wegens de manier waarop u de kwestie naar voren brengt, wil ik toch wel een paar juridische elementen meegeven. Ik ben dan wel econometrist, maar ik heb natuurlijk wel goede juridische raadgevers, zoals u goede economische raadgevers kunt hebben.

Het Hof van Cassatie heeft inderdaad beslist dat het heffen van gemeentelijke opcentiemen op de gewestelijke leegstandsheffing in strijd is met artikel 464, ten eerste. Niettegenstaande dit arrest een uitwerking ‘inter partes’ heeft en niet ‘erga omnes’ geldt – men heeft dit mij uitgelegd: het is niet tegen iedereen tegenstelbaar, maar geldt alleen tussen de partijen – heeft een dergelijk arrest natuurlijk wel een groot moreel gezag, dat beseffen we heel goed. Het is onvermijdelijk dat de lagere rechtspraak zich in de toekomst aan deze uitspraak zal conformeren, maar dat is nu nog niet het geval.

Het arrest kan dus gevolgen hebben voor de opcentiemen op de gewestelijke heffingen, de verkrottingsheffing op de woningen en de leegstandsheffing op de bedrijfsruimten, die het voorwerp uitmaken van een niet definitief afgesloten bezwaar of gerechtelijke procedure. Voor het verleden is alleen daar waar nog geen uitspraak in is, een mogelijk effect. In de toekomst zal men allicht met succes de opcentiemen op de gewestelijke leegstandsheffingen kunnen betwisten.

Het arrest van het Hof van Cassatie heeft ten slotte voor de gemeentelijke leegstandsheffingen geen gevolgen voor zover die heffingen het kadastraal inkomen (KI) niet als berekeningsgrondslag gebruiken. Als een gemeente ervoor heeft gekozen om zich te houden aan haar eigen gemeentelijke leegstandsheffing met een andere grondslag dan het KI, dan is er ook geen enkel probleem.

Tot zover de feiten. Ik vind wel dat u in uw vraag kort door de bocht gaat door te stellen dat de Vlaamse overheid wist dat het kadastraal inkomen als berekeningsbasis voor lokale fiscaliteit niet wordt getolereerd. Laat me toe om uit te leggen waarom ik vind dat u kort door de bocht gaat. Ik kom daarna tot de essentie van de zaak, de mogelijke oplossingen, maar feitelijk hebt u die al weergegeven.

Tot recent was het zelfs zo dat de heersende rechtspraak, in tegenstelling tot wat u suggereert, de juridische piste volgde dat de verbodsbepaling van artikel 464 niet van toepassing is inzake de gevestigde opcentiemen op leegstandsheffingen, bijvoorbeeld de leegstandsheffing bedrijfsruimten. U kunt thans op dat punt dan ook geen verwijten maken aan het adres van mijn administratie aangezien de rechtspraak pas heel recent het geweer van schouder heeft veranderd.

Ik weet niet of het u is opgevallen, maar in het arrest van 7 oktober 2010 oordeelde het hof voor het eerst dat het heffen van gemeentelijke opcentiemen op de gewestelijke leegstandsheffingen in strijd was met artikel 464. Maar, omtrent dat arrest werd een positief cassatieadvies gegeven door een advocaat bij het Hof van Cassatie, waardoor wij een voorziening in cassatie hebben ingesteld. Zoals u ook opmerkte, heeft zelfs de advocaat-generaal bij het Hof van Cassatie in zijn voorbereidend advies aan het hof geoordeeld dat artikel 464 enkel de grondslag van de belasting viseert en niet de wijze van berekening, en dat met de leegstandsbelasting niet de inkomsten verkregen uit een onroerend goed worden belast, maar wel het zakelijk recht op leegstaande of verwaarloosde gebouwen en op leegstaande, verwaarloosde, ongeschikte of onbewoonbare woningen die zijn opgenomen in een daartoe bestemde inventaris. De advocaat-generaal van het Hof van Cassatie had dus zelf ook een ander oordeel. De uitspraak van het Hof van Cassatie lag geenszins in de lijn van de verwachtingen.

Ik moet trouwens nog opmerken – dat is misschien iets wat u niet weet, al betwijfel ik dat, want u kent de materie heel goed – dat in een arrest van 20 oktober 2011 het hof van beroep te Brussel geoordeeld heeft dat de gemeentelijke opcentiemen op de gewestelijke leegstandsheffingen wel rechtsgeldig zijn. Dit arrest dateert van na het arrest dat aanleiding heeft gegeven tot de cassatiezaak. Hierdoor zouden we kunnen vermoeden dat het hof van beroep te Brussel al is teruggekomen op zijn eigen rechtspraak. Ik wil mij hier niet vastklampen aan het juridische aspect, maar het toont wel aan dat mijn departement geen schuld treft. Het toont des te meer aan dat er geen sprake was van een eenduidige rechtspraak ten nadele van het Vlaamse Gewest. Als ik alleen al dat laatste arrest van het hof van beroep van 20 oktober 2011 heb, kunt u niet zeggen dat ik het al lang wist, dat er eenduidige rechtspraak over was.

Ik kom tot de omzendbrieven. In uw vraagstelling verwijst u naar pagina 15 van Omzendbrief 2004/03. Ik veronderstel dat u pagina 16 bedoelt, waar inderdaad een probleem werdesignaleerd voor de gemeentefiscaliteit. U hebt wellicht de conclusie op pagina 29 van diezelfde omzendbrief over het hoofd gezien, want daarin staat dat er voor de opcentiemen op de gewestelijke heffing geen probleem was. Dit staat duidelijk als volgt te lezen: “De verbodsbepaling van het wetboek van inkomensbelasting geldt voor gemeenten, provincies en agglomeraties. De gewestelijke leegstandsheffing komt niet in het gedrang. Er kan dus besloten worden dat de gemeentelijke opcentiemen hierop eveneens mogelijk blijven: zij hebben immers niet het KI als grondslag maar wel het bedrag van de gewestelijke belasting.”

De administratie heeft met andere woorden wel degelijk de omzendbrief gevolgd. Maar toch werd toen reeds een slag om de arm gehouden en werd gewezen op de mogelijke risico's door het volgende te poneren: “Dit standpunt wordt in de rechtsleer in twijfel getrokken: er kan ook geargumenteed worden dat een opcentiem die dezelfde aard heeft als de basisbelasting, in feite ook het KI als berekeningsgrondslag heeft indien de basisbelasting op het KI is berekend.” Ik meen dat de omzendbrief ook alleen op die manier kan worden gelezen.

Tot slot moet ik er ook op wijzen dat de administratie de geldende decretale regelgeving dient toe te passen en met andere woorden verplicht was gedurende al die jaren de aanslagen te vestigen met inbegrip van die opcentiemen. De uitvoerende macht moet de wetgevende macht volgen.

Ik concludeer – en ik denk dat dit het belangrijkste is –: men kan de administratie moeilijk verwijten een verkeerde interpretatie gemaakt te hebben aangezien die interpretatie eerst vele jaren is bevestigd door de heersende rechtspraak. De gemeenten die het zekere voor het onzekere wilden nemen, waren in de mogelijkheid om in de plaats van opcentiemen te heffen een eigen heffing op te leggen, aangezien de omzendbrieven ook wezen op het risico. Wij dachten dat dit niet zou uitgevoerd worden, maar dat is nu wel het geval.

Hoe dan ook, het is nu vooral van belang om te bekijken op welke wijze we in de toekomst omgaan met die nieuwe situatie. U hebt twee pistes geschetst, die ik wil bevestigen. Een eerste piste is dat de mogelijkheid om gemeentelijke opcentiemen te heffen door de decreetgever geschrapt wordt. In dat geval zullen de gemeenten die dit wensen, zelf een heffing kunnen vestigen, wat ze vandaag trouwens ook kunnen. Alleen zullen ze het andere, met name de opcentiemen, niet meer kunnen heffen. Diegenen die al een heffing hebben, kunnen dus gewoon verder doen. Diegenen die met opcentiemen werken, zullen een heffingsbasis naar voren moeten brengen. Een tweede piste is dat de berekeningsbasis van de gewestelijke heffingen wordt gewijzigd, dus niet meer het KI. We zullen hierover tijdig klaarheid scheppen zodat de gemeenten zo snel mogelijk weten of zij voor het aanslagjaar 2013 alsnog de opcentiemen dan wel een eigen heffing moeten vastleggen.

De discussie over die twee pistes – ik zie er geen andere – is gaande.

De voorzitter: De heer van Rouveroij heeft het woord.

De heer Sas van Rouveroi: Eerst en vooral wil ik benadrukken dat de diensten geen fout treft. Het was niet mijn bedoeling die suggestie te maken. Uiteraard treft hun geen fout. Zij hebben gehandeld naar recht en dat betekent in dezen in functie van de decreetgever. De decreetgever heeft gewikt, gewogen en beslist. Het is aan de administratie om die beslissing uit te voeren. Er valt hun dus niets te verwijten.

Ik heb daarnaast trouwens al gezegd dat de brief van uw belastingdienst aan de gemeenten heel correct was. Het probleem wordt in die brief duidelijk omschreven. Er wordt ook in gesuggereerd dat er overleg wordt gepleegd met de VVSG. Er wordt eigenlijk in beschreven dat het probleem onthouden wordt en dat men erop zal terugkomen.

Het is natuurlijk aan u en aan ons om in te spelen op de veranderende rechtspraak. Ik wil zeker niet verzanden in een welles-nietesverhaal over wie hier nu juridisch gelijk heeft. Wat ik wel wil benadrukken, is dat de problematiek van het niet kunnen gebruiken van het KI als een belastbare grondslag voor steden en gemeenten al heel lang bekend is.

Zo lees ik in een omzendbrief van 2003 van uw eigen diensten: “In zitting van 18 maart 2003 heeft de algemene vergadering van de afdeling Administratie van de Raad van State” – let op, dit is ‘erga omnes’, in tegenstelling tot het Hof van Cassatie dat ‘inter partes’ is – “het besluit van 27 april 1995 van de gemeenteraad van Lanaken vernietigd. Dit gemeenteraadsbesluit betrof de heffing van een algemene gemeentebelasting ten laste van gezinnen en bedrijven,” – het ging toen niet over leegstand en verkrotting – “gedifferentieerd op basis van het kadastraal inkomen van de woongelegenheden of van het onroerend goed van de vestiging. De Raad van State heeft dit besluit vernietigd wegens strijdigheid met artikel 464, paragraaf 1, Wetboek van de Inkomstenbelastingen (WIB). Dit artikel verbiedt onder meer de heffing van opcentiemen of gelijkaardige belastingen op de grondslag of het bedrag van het kadastraal inkomen. De raad concludeert dat het ook de bedoeling van de wetgever was om met dit artikel te verbieden dat belastingen zouden geheven worden die het kadastraal inkomen als berekeningsgrondslag nemen.”

Op de volgende bladzijde zegt uw voorganger, onder het hoofdstuk Intrekking, met ingang van 1 januari 2003, van bestaande reglementen: “Om bezwaren te voorkomen betreffende de wettigheid van bestaande reglementen en om de wettigheid van gemeentelijke belasting-reglementen zoveel mogelijk te garanderen, doen de gemeenten er goed aan de belasting-verordeningen waarin het kadastraal inkomen als berekeningsbasis of als onderscheidings-criterium wordt gehanteerd, zo spoedig mogelijk in te trekken of te wijzigen en wel met ingang van het huidige dienstjaar.”

De problematiek is dus al lang bekend. Waar ligt het juridisch interessante, hoewel dat ons hier in feite niet mag bekommeren? In welke mate de Vlaamse heffing, met als grondslag het kadastraal inkomen, de opcentiemen van de gemeenten contamineert. Want, als jurist zou je kunnen zeggen – en ik weet dat er een aantal zijn die dat zouden doen – dat de gemeentelijke opcentiemen geheven worden op de Vlaamse heffing en niet op het KI. Dat is die associatieve relatie die het Hof van Cassatie nu heeft geformaliseerd in zijn arrest. Volgens het Hof van Cassatie is dat verhaal te eng, want die Vlaamse heffing gebruikt het kadastraal inkomen als belastbare grondslag. Zo ontstaat een contaminatie van de Vlaamse heffing omdat men in hoofde van de steden en gemeenten inderdaad op generlei wijze – noch rechtstreeks, noch onrechtstreeks – volgens het Hof van Cassatie gebruik mag maken van het KI.

Nu, we zullen dat even parkeren bij de juristen. Die zullen daar nog veel plezier aan beleven.

Wat is de oplossing? Ik ben blij dat u de keuzes die ik hier geschetst heb, bijtreedt, hoewel u nog geen definitieve keuze hebt gemaakt. Het palet dat u hier hanteert, is ook het mijne. Mag ik u dan mijn voorstel formuleren?

Ik weet dat u, net als de Open Vld, houdt aan de gemeentelijke autonomie inzake fiscaliteit. Die belijdenis hebben wij hier al vaak afgelegd. Ik wil dat nogmaals benadrukken.

De eerste vaststelling is dat leegstand en verkrotting een probleem is. We zijn het erover eens dat dit een maatschappelijk te bestrijden fenomeen is. Een tweede vaststelling is dat we houden aan de fiscale autonomie van steden en gemeenten. Naar mijn aanvoelen is dan het beste van twee werelden dat u de steden en gemeenten inderdaad verder toelaat om die heffing zelf te ontwikkelen, wat ze vandaag al mogen en wat sommigen ook al doen, maar dat u daarnaast uw eigen Vlaamse heffing regulariseert tegenover de bestaande rechtspraak van het Hof van Cassatie, de belastbare grondslag wijzigt, zodanig dat steden en gemeenten die geen eigen reglement willen opstellen – wat ook moet kunnen – gewoon kunnen terugvallen op de opcentiemen en de heffing die Vlaanderen dan doet.

Er zijn namelijk steden en gemeenten die dat zelf moeilijk kunnen, die geen belasting-administratie hebben – de kleinere gemeenten dan – of die niet in de omstandigheden verkeren om het probleem dat zij wellicht ook hebben, zomaar te bestrijden. Aan die steden en gemeenten zou ik toch die opening willen laten – al is dat misschien een gemakkelijksoplossing – van een Vlaams reglement waarop men dan opcentiemen heft.

Zo krijg je volgens mij het beste van twee werelden: steden en gemeenten die de kracht, de goesting, het vermogen en vooral de bestuurlijke kracht hebben om het zelf te doen, moeten we het vooral zelf laten doen, wat vandaag al kan. Maar de steden en gemeenten die dan willen surfen op de inspanningen die Vlaanderen ter zake doet, moeten we ook toelaten dat te doen. Dus vraag ik u: wijzig uw belastbare grondslag dusdanig dat ze niet meer het voorwerp kan uitmaken van negatieve arresten.

Ik heb nog een bijkomende bedenking. Mijnheer Watteeuw, u spitst de problematiek toe op bedrijfsruimten. Nochtans hebben de minister noch ikzelf dat gedaan. Wij beseffen beide namelijk dat het over veel meer gaat dan die bedrijfsruimten. Minister, in de tekst van uw diensten staat: “Het arrest van het Hof van Cassatie heeft enkel gevolgen voor de opcentiemen op de gewestelijke heffing (de verkrottingsheffing woningen)” – dat hebt u zelf trouwens ook gezegd, minister, en terecht – “en leegstandsheffing bedrijfsruimten die het voorwerp uitmaken van een niet definitief afgesloten bezwaar of rechterlijke procedure. Potentieel kunnen ook alle toekomstige heffingen worden betwist.”

Mijnheer Watteeuw, we mogen het dus niet minimaliseren. Er moet gehandeld worden. Minister, ik merk dat u daartoe bereid bent. Ik hoop dat u mijn suggestie ter zake zult volgen.

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Ik neem uw suggestie ter harte. Indien we een andere keuze maken, zullen we die beargumenteren. We zullen u sowieso verduidelijken waarom we een bepaalde keuze maken.

U geeft de indruk dat het vanaf 2003 allemaal duidelijk was. Ik ben het daar niet mee eens. Als het zo duidelijk was, ben ik ervan overtuigd dat alle gemeenten nog een eigen heffingsbasis hadden genomen. Dat het Brusselse hof van beroep in 2011 toch opnieuw aanvaardt dat de opcentiemen op de leegstand wel kunnen, bewijst dat de rechtspraak helemaal niet zo eenduidig was.

De essentie van de zaak is dat we nu tot een oplossing moeten komen, zodat elke gemeente in 2013 kan beslissen of ze opcentiemen dan wel een belastbare basis kiest.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

■